

Serier som redskab til at undervise i køn og ligestilling

**Aalborg Universitet, Dansk
Gymnasielærerdagen, 6. november, 2025**

Louise Brix Jacobsen, Aalborg Universitet
brix@ikl.aau.dk

GEMINI

- EU-projekt: Italien, Irland, Bulgarien, Rumænien, Danmark
- Hvordan påvirker serier unges opfattelse af køn og ligestilling?
- Hvordan kan man undervise i køn og ligestilling med serier?
- Metoder
 - Fokusgruppeinterviews (elever)
 - Enkeltinterviews (lærere)
 - Spørgeskemaundersøgelse (elever)
 - Produktionsstudier (også desktop production studies)
 - Tekstanalyse (af repræsentation af køn i serier)

Oplæggets fokus

Gymnasieelever og gymnasielæreres seriebrug og deres opfattelse af seriers potentialer i en køn- og ligestillingsmæssig kontekst.

Hvordan påvirker serier unge, og hvad efterspørger de og deres lærere?
Hvordan kan vi udnytte det i undervisningen?

Data fra danske fokusgrupper

Fem fokusgrupper i DK (ca. 10 deltagere/stk)

- Repræsentationskriterier: Center – periferi & STX/HHX

Valgte gymnasier (3 obligatoriske pr. partner i GEMINI)

- Fjerritslev Gymnasium ('perifer' STX)
- Århus Statsgymnasium ('central' STX i andenstørste by)
- Aalborg Handelsgymnasium ('central' HHX)

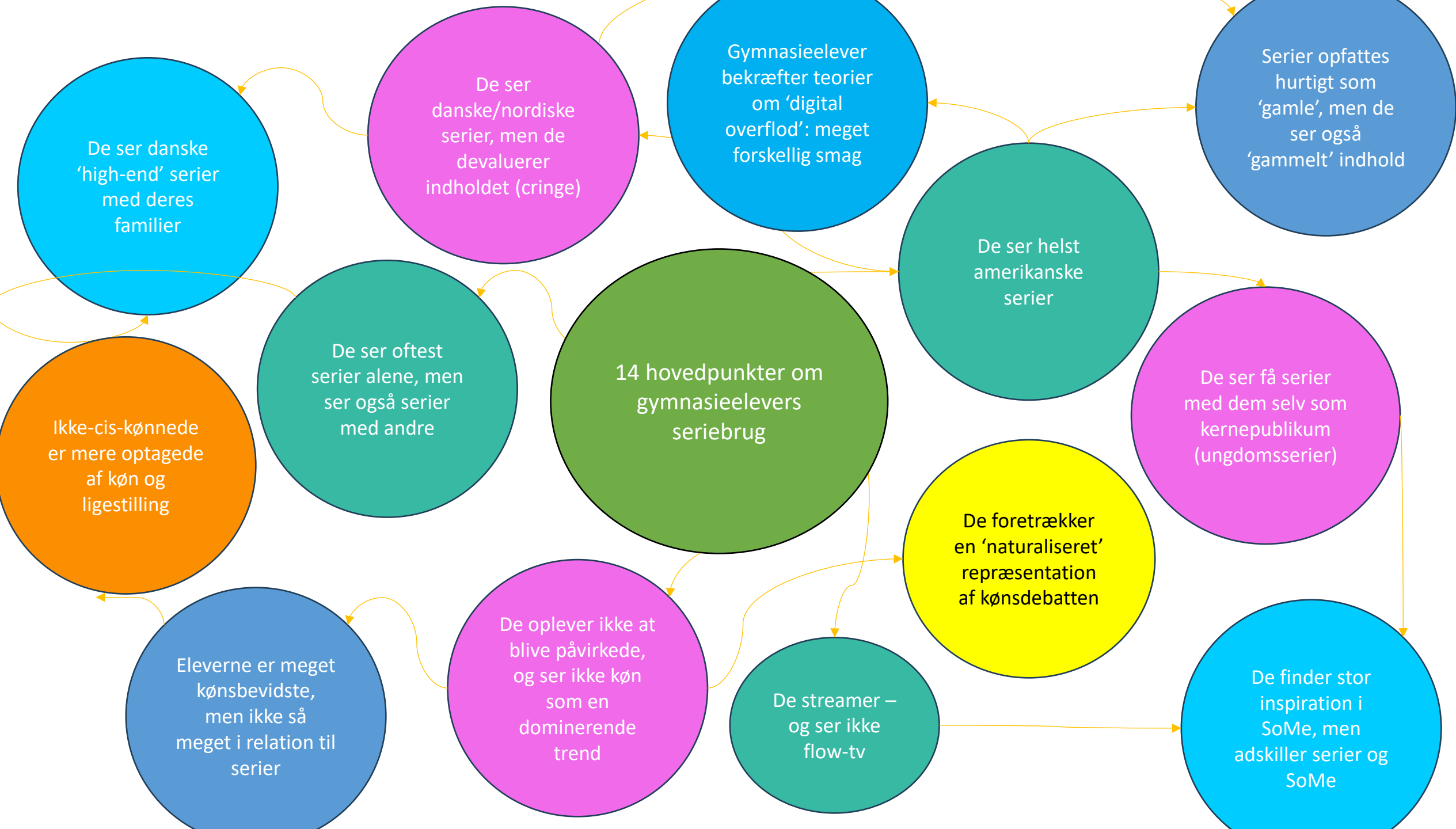
To ekstra interviews

- Aalborg Katedralskole (en progressiv 'central' STX i tredjestørste by – dukkede op i andre fokusgrupper)
- Gefion Gymnasium ('central' STX i største by)

Kvinder: 29 - Mænd: 17 - Ikke-binære: 4

Foretaget af Camilla Møller Olesen

Jeg synes, der er nogle serier, der har tendens til at være meget woke og virkelig gøre op med alt det her køn, hvilket er superfedt i teorien, men der er nogle, der gør det på en karikeret måde, hvor de [producere, instruktører] lige tænkte: Nå nu skal vi have en homoseksuel person ind her. [*And Just Like That*] (Liv, 18)

Jeg føler, at i de fleste serier, hvis der skal være homoseksuelle, så er det nærmest som om det er sådan: åh, vi skal lige have en homoseksuel med i en film, og så bliver de bare sat ind på den der samme position som den dumme, der skal larme helt vildt agtigt. (Lucas, 18)

Men jeg synes også bare, at det er fedt, når det [køn] bliver blandet ind som meget normalt.

Fx i *Euphoria*, altså der kører man jo ungdomstemaer, og jeg synes, det er fedt, at der er en, som er transkønnet med, hvor hun ikke står med et skilt over hovedet og siger: Jeg er transkønnet. (Thea, 17)

Der vil jeg også sige, at du skal putte det [køn] i handlingen. Grunden til, at jeg godt kan lide *Euphoria*, er fordi, at de normaliserer det. Jeg vil sige, at der er forskel på, om du bliver fuldstændig konfronteret med det, bum det skal du tænke over det her, eller det bare er sådan lidt vi kører med det her, og det er det her univers, det skal være sådan normalt. (Karl, 18)

Data fra lærerinterviews

- 10 enkeltinterviews med gymnasielærere
- Spredning i forhold til demografi, køn og alder
- Lærere fra både HHX, STX og HF
- Online-interviews (Zoom)

Dybdeinterviews med gymnasielærere

Gymnasielærere ser generelt en del serier (mest på stream og meget sjældent på flow)

De taler med elever om serier, og anbefalinger går begge veje

Lærere og elever ser mange af de samme serier, men der er også forskel

Lærere synes, der generelt er et stort udbud af serier, hvor unge er repræsenteret

Lærere er interesserede i køn og ligestilling, og langt de fleste har allerede brugt det som en del af undervisningen (dansk, billedkunst, engelsk, historie, samfundsfag)

De oplever, at eleverne er meget parate til at konfrontere stereotype opfattelser af køn og ligestilling.

Det fremgår, at der generelt ser ud til at være en mere mangfoldig elevsammensætning på STX - særligt i de store byer

Ikke-ciskønnede elever er mere optagede af køn og ligestilling

Religion kan komplicere debatten om ligestilling mellem kønnene

Elevernes baggrund påvirker diskussionen

Dybdeinterviews med gymnasielærere II

De fleste vil gerne have mere undervisning med fokus på køn og ligestilling, og de synes at gymnasierne har en vigtig rolle, når det kommer til at øge elevernes bevidsthed om det.

Lærere oplever, at kønsrelaterede stereotyper i serier har udviklet sig gennem årene – og mange serier italesætter køn mere nuanceret

Serier påvirker både lærere og elevers kønsopfattelse – men ændrer den typisk ikke

Audiovisuelle eksempler fungerer godt i undervisningen, men med serier kan der være problemer med copyright

Litteratur, kunst, serier og film fungerer godt som et fælles tredje, når køn og ligestilling skal debatteres

Ældre/historiske eksempler er et godt udgangspunkt for diskussion

Mange lærere fortæller, at de ikke har fået kurser/uddannelse i at undervise i køn

Mange påpeger, at der ikke er tilstrækkeligt materiale til undervisning i køn, og det nuværende trænger til en opdatering

De efterspørger konkret og nemt anvendeligt materiale til at undervise i køn og ligestilling med serier (gerne forløb, der ikke tager lang tid at integrere i den eksisterende undervisning)

Undervisning i køn gennem dansk webserie: Jonas Risvigs *Zusa*

Hvorfor *Zusa* (2022-)

Risvig blev nævnt i alle dansk
fokusgruppeinterviews

Zusa som repræsentant for Risvigs omfattende
produktion

Webserie produceret til YouTube distribution
(nemt tilgængelig)

En serie der både handler om og ses af unge

Samarbejde med blandt andre Kræftens
Bekæmpelse, Psykiatrifonden og Børns Vilkår

Jonas Risvig

@JonasRisvig · 44.3K subscribers · 390 videos

KONTRA, SALSA, ZUSA, GRÆNSER, DRENGE, EVIGT, CENTRUM, FLOKKEN, ER DI ...more

jonasrisvig.com

Subscribe

Jonas Risvig (1993-)

Selvlært dansk instruktør og
manuskriptforfatter

11 webserier, 1 film + dokumentarer og
musikvideoer

Tæt samarbejde med unge i
produktionsprocessen

Populær offentligt kendt ansigt

Unge ser ikke (primært) ungdomsdrama,
men de kender Risvig

“Det er gået op for mig, at jeg har været med til at skabe et billede af, hvad det vil sige at være ung i Danmark på den fede måde. Hvordan skal man snakke, hvor mange skal man kysse med, og hvordan skal man tale om sex og alkohol og fester. Det har jeg virkelig haft ondt i maven over.” (Risvig, *Soundvenue*, 2023)

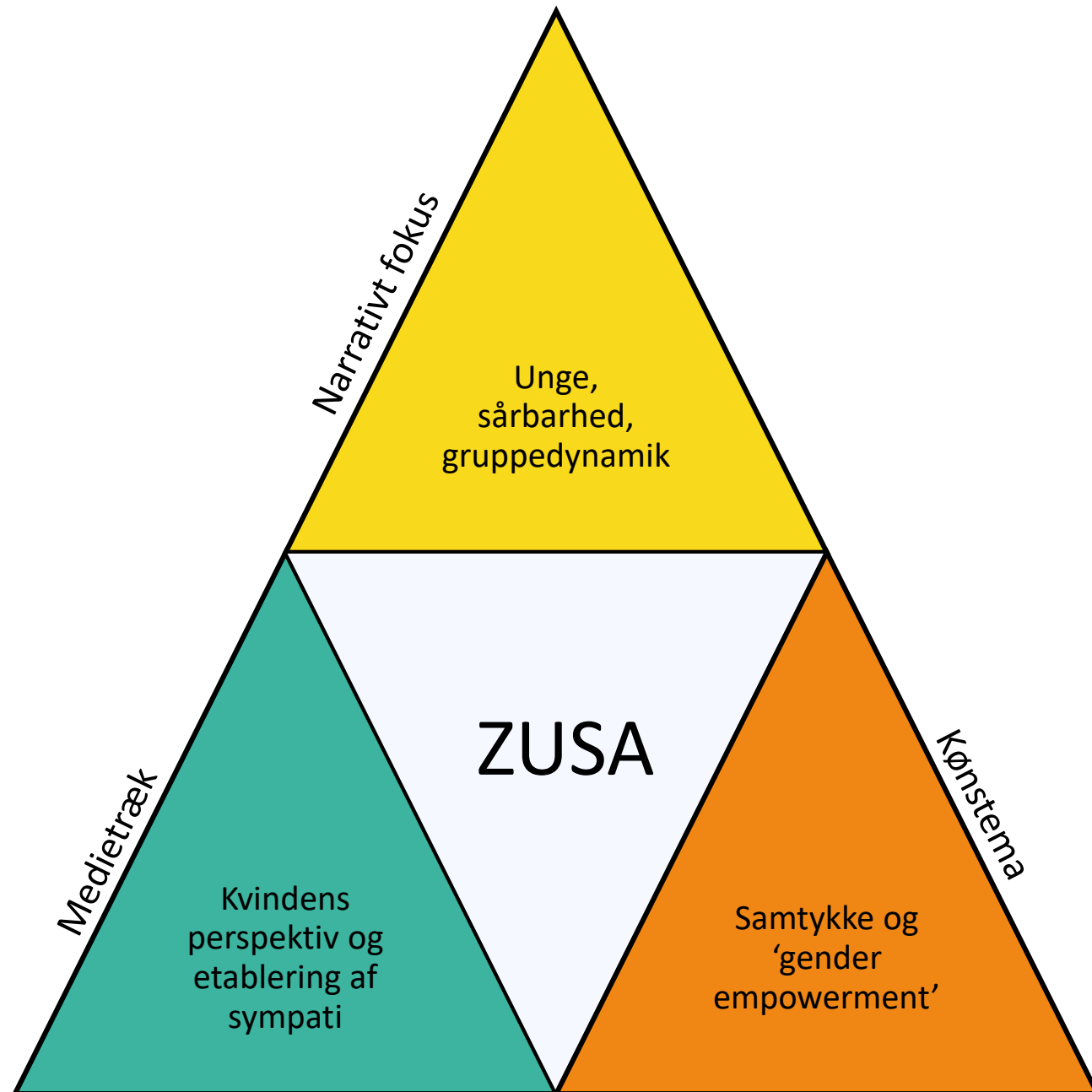
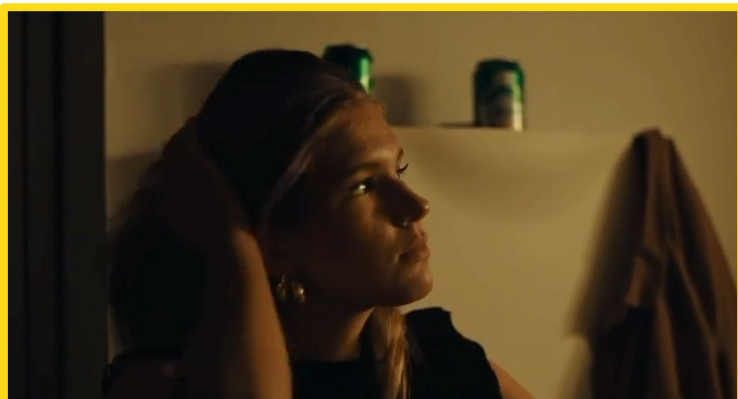
GMN-trekanten

GEMINI- koncept:
1 serie, 1 scene, 1 emne

Undervisningsmateriale som “plug and
play” (lærerinterviews)

Case-neutral – nye cases kan løbende
indsættes

Dækker et tredobbelt fokus: Fortællingen,
specifikke medietræk og problemstillinger i
relation til køn og ligestilling

Shuffling i skabelsesprocessen: køn, etnicitet og seksualitet

“I mit arbejdsrum bliver der aldrig tilføjet tillægsord til vores karakterer. Helt frem til optagelserne sørger jeg for at shuffle rundt på køn, etniciteten, seksualiteten osv. Det skaber nogle fantastiske opdagelser at holde sit sind åben for, at karakterer kan byttes og ændres alt efter, hvordan temaerne begynder at udforme plottet i fortællingen. Vi har et kæmpe ansvar for at sørge for både repræsentation og diversitet, men når jeg skriver, forsøger jeg at holde enhver politisk agenda ude af mit rum. Når man bevæger sig ind i casting-processen og begynder at blive konkret på sammensætningen af sit cast, så bliver det naturligt og vigtigt at gennemgå sammensætningen for diversitet og multikulturalitet.” (Risvig i interview med Kim Toft Hansen, 2024)

Vil du vide mere?

- Rapporter, korte artikler og shorts fra projektet kan findes på

GEMINI: <https://gemini.unilink.it/>

- *Gymnasieforskning*, september 2025:
”Dramaserier med potentiale til undervisning i køn”

Dramaserier med potentiale til undervisning i køn

Kønsforståelser, seksualitet og ligestilling optager i den grad unge, og de savner mulighed for at diskutere det i undervisningen. Det vil

